

Aktualności i wskazówki z zakresu praktyki zawodowej i organizacji pracy w placówkach pomocy społecznej

Świat profesjonalnej wiedzy
VERLAG DASHÖFER
www.dashofer.pl

Szanowni Państwo,

8 lipca Trybunał Konstytucyjny wydał orzeczenie, że art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim uzależniał przyznanie dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego od spełnienia warunku określonego w art. 17 ust. 1b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, jest zgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 oraz art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dokładne omówienie wyroku zostało zamieszczone w numerze.

Zachęcam Państwa do lektury artykułu na temat roli pomocy społecznej w procedurze odebrania dziecka. W ostatni czasie temat ten jest dość obszernie komentowany w mediach, bardzo często pomoc społeczna jest w nim przedstawiana w złym świetle. W związku z tym na łamach czasopisma prezentuje najważniejsze aspekty tej procedury.

Ponadto polecam Państwa uwadze materiał na temat nowych przepisów dotyczących czasu pracy osób niepełnosprawnych. W artykule zostały zamieszczone informacje o tym, do kogo należy obowiązek informowania o zmianie długości czasu pracy.

Serdecznie zapraszam do lektury najnowszego wydania miesięcznika. Ponadto proszę pamiętać o możliwości zadawania pytań oraz nadsyłania propozycji tematów do kolejnych numerów serwisu.

Z poważaniem

Agnieszka Zakrzewska-Sztybel

Redaktor odpowiedzialny
zakrzewska@dashofer.pl

Aktualności

Prawo do dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach – zgodne z Konstytucją

W dniu 8 lipca 2014 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w sprawie oznaczonej sygn. akt P 33/13, w którym orzekł, że art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548 ze zm.) w zakresie, w jakim uzależniał przyznanie dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego od spełnienia warunku określonego w art. 17 ust. 1b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.), jest zgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 oraz art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Trybunał Konstytucyjny rozpoznał pytanie prawne Wojewódzkiego

Sądu Administracyjnego w Poznaniu dotyczące zasady przyznawania dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego. Zakwestionowana regulacja przyznawała osobom spełniającym nowe warunki uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego określone w art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych, które prawo to nabyły na mocy przepisów dotychczasowych, oraz osobom, którym przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego po raz pierwszy na podstawie znowelizowanych przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, za każdy miesiąc w okresie od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej (tj. od 1 stycznia 2013 r.) do 30 czerwca 2013 r. dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości 100 zł.

AKTUALNOŚCI

Prawo do dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach

– zgodne z Konstytucją – Adam Lisowski	1
Program „Synergia” – Redakcja	3
Konkurs „Ludzka twarz EFS” rozstrzygnięty – Redakcja	3
Najnowsze zmiany w zakresie uprawnień osób niepełnosprawnych – Dorota Pilecka	4

PRAWNIK RADZI

Odpłatność za pobyt w DPS, a umowa dożywocia – Adam Lisowski	7
Udział organów pomocy społecznej w procedurze odebrania dziecka w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – Rafał Czarnecki	8

PRAKTYKA

Projekt DOSTĘPNI DLA CIEBIE jako forma aktywizacji młodych osób z niepełnosprawnością – Michał Mazur	10
--	----

PYTANIA I ODPOWIEDZI – Adam Lisowski

Czy zasiłek stały z OPS w sytuacji gdy osoba go pobierająca umiera dzieli się?....	13
Czy Ośrodek Pomocy Społecznej ma obowiązek przeprowadzić wywiad u osób które nie korzystają z pomocy Społecznej na wniosek Sadu Rodzinnego, Karnego?..	14

Pytający sąd za niekonstytucyjne uważał przyznanie tego dodatku wyłącznie osobom spełniającym nowe warunki uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego, a nieprzyznanie go tym którzy, utracili prawo do świadczenia pielęgnacyjnego po 30 czerwca 2013 r. wskutek niespełnienia nowych przesłanek. W tej grupie znalazła się osoba, w sprawie której zostało sformułowane pytanie prawne. Straciła bowiem ona prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z tym, że nie spełniła przesłanki z art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. niepełnosprawność jej męża, którym się opiekowała, powstała później niż po ukończeniu przez niego 18. bądź – w razie kontynuowania nauki – 25. roku życia.

UWAGA! Jak wyjaśnił Trybunał Konstytucyjny, dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego, zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy zmieniającej, był nową formą pomocy adresowaną do opiekunów osób niepełnosprawnych, spełniających zmienione warunki przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego.

Celem jego przyjęcia było utrzymanie dodatkowego wsparcia w kwocie 100 zł miesięcznie dla matek, ojców lub opiekunów dzieci niepełnosprawnych otrzymujących je w ramach realizowanego do końca 2012r. programu rządowego, w ograniczonym zakresie czasowym – na okres 6 miesięcy – do chwili wejścia w życie przepisu ustawy zmieniającej podwyższającego świadczenie pielęgnacyjne z 520 zł do 620 zł. W tym świetle Trybunał zwrócił uwagę, że pytający sąd niezasadnie utożsamiał cel i funkcje świadczenia pielęgnacyjnego z celem i funkcją dodatku do tego świadczenia.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji Trybunał stwierdził, że pytający sąd niewłaściwie ustalił cechę istotną, na podstawie

której wyróżnił grupę podmiotów podobnych, które, w jego ocenie, powinny być traktowane równo, jeśli chodzi o dostęp do dodatku do świadczenia rodzinnego. Cechą tą nie jest bowiem okoliczność sprawowania opieki nad niepełnosprawnym małżonkiem, lecz – mając na uwadze cel ustanowienia dodatku – jest nią spełnianie nowych przesłanek uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału, zasada równości dopuszcza, aby nakładać różne obowiązki lub przyznawać różne prawa podmiotom, które posiadają tę samą cechę istotną, oraz podmiotom, które jej nie posiadają. **Podmioty wskazane przez pytający sąd nie należą do tej samej kategorii, a więc nie można uznać, że odmiennie uregulowanie ich sytuacji jest sprzeczne z zasadą równości.**

Bezasadny w ocenie Trybunału okazał się także zarzut naruszenia art. 71 ust. 1 Konstytucji. Z przepisu tego wynika obowiązek państwa do prowadzenia takiej polityki społecznej i gospodarczej, która uwzględnia dobro rodziny oraz prawo rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych, tzn. wsparcia wykraczającego poza zakres zwykłego uwzględniania potrzeb rodziny. Prawo to, zgodnie z art. 81 Konstytucji, może być dochodzone w granicach wymienionych w ustawie, co znaczy, że określenie form i zakresu pomocy należy do ustawodawcy, który cieszy się daleko idącą swobodą regulacyjną w tym zakresie, ograniczoną jedynie przepisami konstytucyjnymi oraz obowiązkiem poszanowania chronionych przez te przepisy wartości. Rodziny, których członkowie zostali dotknięci niepełnosprawnością, wymagają szczególnego wsparcia ze strony państwa. Zakwestionowana regulacja jest wyrazem tej pomocy. Miała bowiem na celu zapewnić dotychczasową wysokość wsparcia, jaką

rodzice i opiekunowie niepełnosprawnych dzieci otrzymywali od państwa, do chwili wejścia w życie przepisu zwiększającego kwotę świadczenia pielęgnacyjnego.

WAŻNE! Krąg adresatów dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego jest zaś konsekwencją decyzji ustawodawcy o ograniczeniu przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego do sytuacji, gdy niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. bądź – w razie kontynuowania nauki – 25. roku życia.

Ustawodawca uznał bowiem, że osoby takie są z reguły niesamodzielne i nie zdołały wypracować własnych źródeł dochodu, takich jak emerytura czy renta. Trybunał zwrócił ponadto uwagę, że dla pozostałych opiekunów osób niepełnosprawnych wprowadzone zostały świadczenia – specjalny zasiłek opiekuńczy, którego przyznanie warunkowane jest spełnieniem kryterium dochodowego. Ustanowienie tego świadczenia jest także wyrazem wypełniania przez państwo obowiązków wynikających z art. 71 ust. 1 Konstytucji.

Zarzuty naruszenia wynikających z art. 2 Konstytucji zasad: sprawiedliwości społecznej, ochrony praw nabytych oraz poprawnej legislacji także w ocenie Trybunału nie zasługiwały na uwzględnienie. Jak stwierdził Trybunał, nie narusza zasady sprawiedliwości społecznej nieprzyznanie dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego tym osobom, które nigdy nie były uprawnione do rządowego wsparcia, ani nie są uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie nowych przepisów. Osoby te w okresie przejściowym, na jaki został przyznany dodatek, to jest od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r. nadal otrzymywały świadczenie pielęgnacyjne w dotychczasowej wysokości 520 zł. Nie może być zatem mowy, w ocenie Trybu-